

Mal for sak om kommunereform og prosess til politisk behandling.

Fylkesmannen har laget et forslag til hva en politisk sak om kommunereformen bør inneholde. Det er selvsagt fritt fram om kommunene ønsker å bruke denne eller ikke.

Utgangspunkt:

Målet for reformen er uttrykt slik:

- *Gode og likeverdige tjenester til innbyggerne*
- *Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling*
- *Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner*
- *Styrke lokaldemokratiet og gi større kommuner flere oppgaver*

Disse 4 målene skal alle kommunene gjøre sine vurderinger av i løpet av prosessen fram mot vedtak våren 2016, og målene bør være med i alle saker som fremmes politisk om kommunereformen.

☒ Ekspertutvalget kommer med sin sluttrapport til regjeringen 01.12.2014. Denne rapporten inneholder en vurdering om kommunene skal få enda flere oppgaver, og i så fall hvilke type oppgaver. Dette blir lagt fram i en Stortingsmelding våren 2015. Det er viktig å presisere at om dagens oppgaveportefølje fortsetter, så er det mer enn god nok grunn til å jobbe med kommune-sammenslåinger for å skape robuste kommuner. Om det kommer enda flere oppgaver, så må kommunene bare bli enda mer robust og solid.

Forslag til nytt inntektssystem kommer i Kommuneproposisjonen våren 2016. Det har allerede nå kommet signaler om at inntektssystemet vil bli lagt om slik at dette er med å underbygge regjeringens målsetting om færre, større og mer robuste kommuner. Man kan derfor ikke tillegge dagens inntektssystem en avgjørende betydning inn i vurderingen av hvilke kommuner som bør slå seg sammen.

Forslag til innhold:

Fylkesmannen oppfordrer hvert kommunestyre til å gjøre vedtak om hvordan prosessen skal gjennomføres lokalt i egen kommune. Det skal gis tilbakemelding med kopi av vedtak til Fylkesmannen i Møre og Romsdal innen 31.12.2014.

Ved behandling i kommunestyret bør saken gi avklaring på; 2

A. Mandatet for prosessen i egen kommune:

Med brev fra Statsråd Sanner til alle ordførere datert 26.08.2014, og med forventningsbrevet fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal datert 15.10.2014 har kommunene fått en samlet oversikt over det som er oppgaver og mandat i kommunereformen, nasjonalt og lokalt.

Spørsmål om grensejusteringer mellom kommuner og deling av kommuner er spørsmål som forutsettes tatt opp i den samme prosessen som nå starter opp. Det kan også legges opp til prosesser på tvers av dagens fylkesgrenser.

Det bør allerede nå i høst (fase 1) gjøres en vurdering om hvilket «løp» kommunen vil legge opp sin prosessplan etter. Stortinget har gitt mulighet for å få til en kommunesammenslåing allerede fra 01.01.2018 om man har et alternativ som er rimelig omforent. Betingelsen for å bli med på «lyntoget» er at det fattes likelydende vedtak i de aktuelle kommunene i løpet av høsten 2015.

B. Organisering/involvering for å få gode og lokalt forankrede prosesser:

Kommunestyret må ta stilling til hvordan prosessen skal organiseres i egen kommune:

- Referansegruppe?
- Prosjektgruppe?
- Prosjektsekretær/-leder?

Det må gå fram hvem som skal delta i prosessen:

- Politisk (posisjon og opposisjon). Behov for mer frikjøp?
- Administrativt
- Tillitsvalgte
- Interessegrupper som f eks ungdomsråd, næringsforum, NHO/LO lokalt

Kommunestyret bør også mene noe om hvor ofte de vil ha kommunereform oppe som tema på sine møter. Å vise lokal politisk lederskap vil blant annet bety at kommunestyret er tett på hele veien, og deltar aktivt i prosessen.

C. Informasjonsstrategi – internt og eksternt:

Ta stilling hvordan dere kan nå ut til alle innbyggerne og ansatte gjennom en informasjonsstrategi. Ta også stilling til hvor ansvaret for å informere skal ligge,- bruk av aviser, internett, facebook ol.

D. Faktagrunnlag/innhenting av fakta/utfordringsbilde:

Målet for reformen er uttrykt slik:

- a. Gode og likeverdige tjenester til innbyggerne*
- b. Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling*
- c. Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner*

d. Styrke lokaldemokratiet og gi større kommuner flere oppgaver

Disse målene skal være med å løse utfordringene i 20-40 år framover. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har utviklet et verktøy med fakta om alle kommuner som er lett tilgjengelig for alle på nett. www.nykommune.no Dette verktøyet inneholder kriterier og faktaopplysninger som blant annet Telemarksforskning har brukt i sine tidligere rapporter om kommunesammenslåinger.

Dermed er det lagt godt til rette for at alle kommuner skal kunne hente fram fakta til sitt utfordringsbilde på en enkel måte.

E. Folkemøter/temamøter/involvering:

Kommunestyret må fra starten av i prosessen ta stilling til hvordan man involverer innbyggere, organisasjoner og ansatte på en god måte. Det er opp til kommunen selv å avgjøre om de ønsker å spørre etter innbyggernes råd ved folkeavstemning eller benytte en spørreundersøkelse. Men, innbyggerne skal høres. Kommunal- og moderniseringsdepartementet holder på å utarbeide en slik spørreundersøkelse som alle kommuner kan velge å bruke. Den blir lagt ut på hjemmesida til departementet så snart den er klar.

F. Kommunenes egen aktivitets- og milepælsplan:

Det bør utarbeides og vedtas en lokal milepælsplan som viser de ulike aktivitetene den enkelte kommune mener det er riktig og viktig å jobbe med for å kunne svare ut oppgaven med gode lokale prosesser og gjøre kommunestyret i stand til å fatte et vedtak om kommunesammenslåing våren 2016. Aktivitetsplanen kan og bør justeres etter hvert som prosessen går framover. Aktivitetsplanen med milepæler må være slik at hver enkelt kommune sommeren 2016 kan si at man faktisk fikk til å kjøre en god lokal prosess i forbindelse med kommunereforma!

Lykke til!